

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 9 maja 2025 r.

Poz. 2309

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.145.2025.KN WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 30 kwietnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940).

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XIII/114/2025 Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Połczyn-Zdrój na rok 2025”.

Uzasadnienie

W dniu 26 marca 2025 r. Rada Miejska w Połczynie-Zdroju podjęła uchwałę Nr XIII/114/2025 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Połczyn-Zdrój na rok 2025”.

Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 7 kwietnia 2025 r.

Materialnoprawną podstawę ww. aktu stanowi m.in. art. 11a ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt¹⁾, zgodnie z którym rada gminy wypełniając obowiązek, o którym mowa w art. 11 ust. 1, określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Co ważne, program ten obejmuje w szczególności:

1. zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
2. opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie,
3. odławianie bezdomnych zwierząt,
4. obligatoryjną sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt,
5. poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
6. usypianie ślepych miotów,
7. wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich,
8. zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt (art. 11a ust. 2 ustawy).

Dalej, ustawodawca postanowił, że program, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację oraz sposób wydatkowania tych środków. Koszty realizacji programu ponosi gmina (art. 11a ust. 5 ustawy).

Z treści cytowanych przepisów wynika, że rada gminy zobligowana jest podjąć uchwałę przyjmującą program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, który musi zawierać

¹⁾ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r., poz. 1580 z późn. zm.).

co najmniej te elementy, które zostały wymienione w art. 11a ust. 2 i ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt. Ustawodawca enumeratywnie wskazał bowiem zakres spraw, które winny być unormowane w programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, w tym zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt oraz obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt. Ze sformułowania „program obejmuje” należy wyprowadzać wniosek o obowiązkowym zakresie jego regulacji w odniesieniu do wymienionych w art. 11a ust. 2 i ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt kwestii²⁾.

Analiza uchwały Nr XIII/114/2025 Rady Miejskiej w Polczynie-Zdroju w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Polczyn-Zdrój na rok 2025” prowadzi do wniosku, że nie wyczerpuje ona zakresu spraw przekazanych do uregulowania we wskazanych wyżej przepisach. Akt ten bowiem nie reguluje w pełni kwestii dotyczących zapewnienia bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt.

Wprawdzie z § 1 ust. 1 Załącznika Nr do ww. aktu wynika, że *program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt ma zastosowanie do wszystkich zwierząt domowych, a w szczególności psów i kotów, w tym kotów wolno żyjących oraz zwierząt gospodarskich i dzikich*, dodatkowo, w finansowaniu Programu (Rozdział 6), przeznaczono środki finansowe na zapewnienie miejsc bezdomnym zwierzętom w schronisku, jednakże, z pozostałych zapisów Programu - § 2 ust. 1 lit. c, § 8 ust.1 – wynika, że do schroniska dla zwierząt przyjmowane są wyłącznie psy. Zgodnie z wymienionymi przepisami: *Działania związane z realizacją programu prowadzi Wydział Komunalny i Ochrony Środowiska w Urzędzie Miejskim w Polczynie-Zdroju przy pomocy: podmiotu prowadzącego schronisko (...), które przyjmuje psy z obszaru Gminy Polczyn-Zdrój (§ 2 ust. 1 lit. c). Bezdomne psy oraz koty będą odławiane i przekazywane do adopcji (na podstawie umowy adopcyjnej). W przypadku braku kandydatów do niezwłocznej adopcji danego zwierzęcia, może być ono umieszczone u osoby, która zgłasza gotowość adopcji czasowej, lub przekazane (w przypadku psów) do schroniska dla bezdomnych zwierząt (§ 8 ust. 1).*

Z treści uchwały wynika zatem, że w schronisku zapewnia się miejsce wyłącznie bezdomnym psom. Skoro ustawodawca jednoznacznie wskazał, że regulacja ta ma dotyczyć *bezdomnych zwierząt* (art. 11a ust. 2 pkt 1), to organ stanowiący nie jest władny do zawężenia tak sformułowanego obowiązku poprzez zapewnienie miejsca w schronisku jedynie bezdomnym psom.

Tymczasem, przez zwierzęta bezdomne na gruncie ustawy o ochronie zwierząt rozumie się zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały (art. 4 pkt 16 ustawy o ochronie zwierząt).

Jak podkreślił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w wyroku z dnia 12 września 2024 r., sygn. akt II SA/Ke 300/24 *obowiązkowe elementy programu zostały określone w art. 11a ust. 2 pkt 1-8 i ust. 5 ustawy, fakultatywne w ust. 3 i ust. 3a, a obowiązkowe elementy programu, o których mowa w ust. 2 pkt 3-6 mogą zostać powierzone podmiotowi prowadzącemu schronisko dla zwierząt. Uchwalając program rada gminy winna zawrzeć w nim postanowienia odnoszące się do wszystkich enumeratywnie wymienionych w powołanym przepisie zagadnień (...). Trafny jest wreszcie zarzut związany z ograniczeniem finansowania zadań polegających na wyłapywaniu i umieszczeniu w schronisku wyłącznie do psów oraz wykonywania sterylizacji i kastracji wyłącznie do psów i kotów, podczas gdy zadania te zgodnie z art. 11a ust. 2 pkt 1, 3 i 4 dotyczyć mają ogólnie bezdomnych zwierząt.*

Podobnie wypowiedział się ww. Sąd w wyroku z dnia 6 listopada 2024 r., sygn. akt. II SA/Ke 477/24, wskazując, że *Rada Miejska ograniczyła umieszczanie zwierząt w schronisku jedynie do bezdomnych psów, przez co również nie zrealizowano delegacji ustawowej. Rada zawęziła krąg bezdomnych zwierząt jedynie do psów, zapominając, że art. 11a ust. 2 pkt 1 u.o.z. dotyczy zwierząt bezdomnych, do których - zgodnie z art. 4 pkt 16 u.o.z. - zalicza się zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały. Z kolei zwierzęta domowe to zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza (art. 4 pkt 17 u.o.z.).*

²⁾por: wyrok NSA z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt II OSK 37/13.

Ustawodawca wprost wskazał, że gmina zobowiązana jest zapewnić miejsce dla wszystkich zwierząt bezdomnych domowych w schroniskach dla zwierząt, natomiast w myśl art. 4 pkt 25 ustawy *Ile kroć w ustawie jest mowa o: "schronisku dla zwierząt" - rozumie się przez to miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi spełniające warunki określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075)*. Ustawodawca w sposób celowy w ramach programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt wskazał na schronisko dla zwierząt.

Dodatkowo, należy też zauważyć, że w § 4 ust. 1 pkt 2 uchwały Nr XIII/114/2025 Rada postanowiła, że *Zmniejszenie populacji zwierząt bezdomnych realizowane jest poprzez:*

umożliwienie bezpłatnego usypiania „ślepych miotów” wolno żyjących kocić oraz zachęcenie opiekunów społecznych do ich sterylizacji; gmina pokrywa 100% kosztów usypiania ślepych miotów psów bezdomnych lub kotów wolno żyjących. Tymczasem, w art. 11a ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie zwierząt ustawodawca nie zawęził zadań programu w zakresie

usypiania ślepych miotów do psów bezdomnych lub kotów wolno żyjących. Tego rodzaju działanie należy postrzegać w kategoriach zapobiegania bezdomności zwierząt. Nie ulega więc wątpliwości, że usypianie ślepych miotów należy do zadań własnych gminy określonych w art. 11 ust. 1 w zw. z art. 11a ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie zwierząt i winno obejmować wszystkie bezdomne zwierzęta.

Mając na uwadze powyższą argumentację, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XIII/114/2025 Rady Miejskiej w Polczynie-Zdroju z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Polczyn-Zdrój na rok 2025”, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński

I Wicewojewoda Zachodniopomorski